

- удосконалення механізму взаємодії правоохоронних та контролюючих органів, насамперед, шляхом створення єдиного інформаційного банку даних стосовно проведення масштабних операцій суб'єктами господарської діяльності, а також спеціальних міжвідомчих інформаційно-аналітичних систем та налагодження ефективного обміну інформацією щодо питань протидії злочинам, які загрожують безпеці економічної сфери держави та її регіонів;

- розробки механізму практичного використання міжнародно-правових відносин та програм щодо посилення боротьби з економічною злочинністю, насамперед, з її організованими формами (оскільки саме вони завдають найбільшого збитку функціонуванню економіки) відносно відмивання в Україні та через українські банки добутих неправомірним шляхом коштів.

Загалом, належний рівень економічної безпеки країни та її окремих регіонів досягається здійсненням єдиної державної політики, підтриманої системою скоординованих заходів, адекватних внутрішнім та зовнішнім загрозам. Без такої політики неможливо домогтися виходу з кризи, стабілізувати економічну ситуацію в Україні, створити ефективні механізми соціального захисту населення. Стан економічної безпеки повинен бути головним критерієм оцінки ефективності державної економічної політики та діяльності владних структур.

КАМЕРАЛЬНІ ПЕРЕВІРКИ ЗА ОКРЕМИМИ ВИДАМИ ПОДАТКІВ

*Костенко Юлія Олександрівна,
кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри теорії та
історії держави і права та адміністративного права
Донецького національного університету імені Василя Стуса*

На сьогодні камеральні податкові перевірки залишаються основним інструментом податкового контролю щодо перевірки правильності обчислення та сплати майнових податків, адже, вони відрізняються своєю масовістю через

простоту організації та проведення. Камеральною вважається перевірка, яка проводиться у приміщенні контролюючого органу виключно на підставі даних, зазначених у податкових деклараціях (розрахунках) платника податків. Виходячи з аналізу змісту ст. 75-76 ПК України можна виокремити такі особливості її проведення:

1) об'єктом виступає податкова звітність, а предметом своєчасність подання податкових декларацій (розрахунків), своєчасність сплати узгодженої суми податкового (грошового) зобов'язання виключно на підставі даних, що зберігаються (опрацьовуються) у відповідних інформаційних базах;

2) спрощений порядок організації та проведення (проводиться посадовими особами контролюючого органу без будь-якого спеціального рішення керівника (його заступника / уповноваженої особи) або направлення на її проведення. При цьому, згода платника податків на перевірку та його присутність під час проведення камеральної перевірки не обов'язкова;

3) здійснення перевірки обумовлено саме посадовими обов'язками посадових осіб контролюючого органу;

4) встановлення строків в межах, яких здійснюється перевірка (проводиться лише протягом 30 календарних днів, що настають за останнім днем граничного строку подання податкової декларації (уточнюючого розрахунку до неї), а якщо такі документи були надані пізніше – за днем їх фактичного подання. При цьому, у разі виявлення арифметичних та/або методологічних помилок (порушень) у звітних деклараціях по земельному податку та орендній платі за земельні ділянки державної і комунальної власності та неотримання контролюючими органами протягом звітного податкового періоду (року) нових звітних або уточнюючих декларацій до зазначених звітних декларацій, камеральні перевірки проводяться після проведення камеральних перевірок звітних декларацій щомісяця протягом 30 календарних днів, які настають за останнім календарним днем податкового (звітного) місяця;

5) є основним способом відбору з числа платників податків тих, діяльність яких потребує більш детального аналізу в процесі проведення документальних перевірок. За результатами проведеної камеральної перевірки даних, задекларованих у податковій звітності, складають відповідні висновки, які направляють до структурних підрозділів контролюючого органу для прийняття подальших заходів, таких як, наприклад, проведення документальних перевірок.

Говорячи про автоматичність проведення камеральної перевірки при поданні платниками податків на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, транспортного податку та плати за землю податкової звітності, слід зауважити на один момент. Прийняття податкової декларації контролюючим органом не охоплюється безпосередньо змістом камеральної перевірки, оскільки є обов'язком контролюючого органу (п. 49.8. ст. 49 ПК України), і в цьому випадку податковий інспектор має перевірити лише наявність та достовірність заповнення всіх обов'язкових реквізитів платника, передбачених п. 48.3 та п. 48.4 ст. 48 ПК України (наприклад: повне найменування, код платника згідно з ЄДРПО, податковий номер тощо)¹⁸⁰. Інші показники, зазначені в поданій податковій звітності перевіряються виключно після її реєстрації під час камеральної перевірки, і повноваження посадових осіб в цьому випадку є значно ширшими й охоплюють вже інше коло питань. До основних етапів камеральної податкової перевірки можна віднести наступні :

- 1) перевірка повноти надання платником документів податкової звітності;
- 2) візуальна перевірка правильності оформлення документів податкової звітності (повнота, чіткість заповнення відповідних реквізитів,
- 3) арифметичний контроль даних податкової звітності;
- 4) перевірка обґрунтованості застосування відповідних ставок та податкових пільг;

---

¹⁸⁰ Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.10 р. № 2755. *Голос України*. 2010. № 229-230.

5) перевірка правильності розрахунку бази оподаткування (до уваги приймаються дані ДЗК щодо площі земельної ділянки, її нормативної грошової оцінки з урахуванням коефіцієнтів індексації, наявні договори аренди земельних ділянок тощо).

У ході камеральної перевірки здійснюється посадовими особами контролюючого органу порівняння показників податкової звітності з наявною податковою інформацією, що містяться у складі автоматизованих інформаційних систем АРМ «Пошук», АРМ «Облік платників», АІС «Галузь», АІС «Аудит», АІС «Розширений пошук у схемах, що використовуються суб'єктами господарювання з метою мінімізації об'єктів оподаткування та ухилення від сплати податків», ІС «Податковий блок» та інших програмах. Такий підхід на наш погляд не протиречить змісту визначення камеральної перевірки, як такої що проводиться виключно на підставі даних податкової декларації (розрахунку).

І останній момент, на який хотілось би звернути увагу при дослідженні порядку проведення камеральної перевірки – це отримання документів за запитом контролюючого органу. За загальним правилом, відповідно до п. 20.1.6. ст. 20 ПК України контролюючі органи мають право запитувати та вивчати під час проведення перевірок первинні документи, що використовуються в бухгалтерському обліку, реєстри, фінансову, статистичну та іншу звітність, пов'язану з обчисленням і сплатою податків та зборів, виконанням вимог законодавства, контроль за додержанням якого покладено на них¹⁸¹. Проте, як нами зазначалося, камеральна перевірка проводиться виключно на підставі даних, зазначених у податкових деклараціях (розрахунках). Відповідно до п. 85.1. ст. 85 ПК України забороняється витребування документів від платника податків будь-якими посадовими (службовими) особами контролюючих органів у випадках, не передбачених ПК України. Платник податків зобов'язаний надати посадовим особам

---

¹⁸¹ Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.10 р. № 2755. *Голос України*. 2010. № 229-230.

контролюючих органів у повному обсязі всі документи, що належать або пов'язані з предметом перевірки. Такий обов'язок виникає у платника податків після початку перевірки. Тобто, під час саме камеральної перевірки посадові особи контролюючого органу не мають права вимагати будь-які документи, окрім тих які надаються платником при поданні податкових декларацій щодо розрахованих сум податкових зобов'язань за майновими податками та додатками до них. Проте, під час камеральної перевірки можуть бути виявлені помилки в податковій декларації (розрахунку) чи протиріччя з інформацією, що міститься в контролюючих органах. Саме тому, вбачається необхідним внесення змін та доповнень до п.1. ст. 76 ПК України щодо розширення повноважень посадових осіб контролюючих органів під час камеральної за рахунок уточнення їх права, що в разі виявлення фактів, які свідчать про порушення платником податків чинного законодавства, посадова особа контролюючого органу готує звернення до платника щодо надання пояснення та документального їх підтвердження. При цьому, витребування інформації не пов'язаної з поданою податковою звітністю заборонено.

ПРАВОМОЧНІСТЬ ЩОДО ВИКОРИСТАННЯ ДІЛОВОЇ РЕПУТАЦІЇ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Кравченко Тетяна Сергіївна
аспірантка юридичного факультету Донецького національного університету
імені Василя Стуса

В сучасних умовах глобалізації економічних процесів одним з основних чинників стабільного та успішного розвитку господарської діяльності є позитивна ділова репутация суб'єктів господарювання. Остання формує попит на послуги та продукцію господарюючого суб'єкта, кількість партнерів та контрагентів, а також впливає на фінансово-економічний стан підприємства. Разом з тим, не вирішеним залишається питання змісту використання ділової